

1. Pokuste se určit, které větné členy hlavních vět jsou valenčním doplněním přísudku.

Lékař doporučil otci, aby se léčil v lázních. Ještě že tě napadlo přijít. Usilovně studoval, aby udělal maturitu s vyznamenáním. Slíbil mi, že mě doprovodí. Přinutili mě mlčet. Soused se mě ptal, je-li otec zdravý. Je-li po mamince, stydět se nebude. Tvůj neklid mě překvapuje. Neočekávaně mi navrhla tykání. Naštvalo by ho, kdybych přišel pozdě. Kdybych přišel pozdě, vynadali by mi.

2. Určete sémantické role aktantů.

Vichřice vykácela celý les. Do školy jezdím **vlakem**. **Petr** řekl **Marii**, že je už stará. V **dubnu** ještě **na polích** ležel sníh. **Želva** napadla kobru. Starej Brůna zabil matku **sekerou**. Mimozemšťané nám přikázali, **abychom je nakrmili**. **Dominika** je panovačná. **Dal jsem přítelkyni granát**.

3. Kolikavalenční jsou následující predikátory?

je zlý, pršet, mít, vpravit, radit, ležet, mrzet, hořet, být smutno, přijmout, zjistit, varovat, konat se, rozesmát.

4. Které z následujících vět nejsou gramaticky správné? Zdůvodněte proč a věty upravte tak, aby gramaticky správné byly.

Cestující vystoupil. Maminka prodala. Omdlel. Sestra navštívila v nemocnici. Učitel pochválil. Já jsem potkal v pasáži. Děsí mě. Vyndal z kapsy. Strčil do souseda. Kuchařka vařila. Bratr strčil do ohně. Bolí mě. Napadlo mě. Strčil klíč. Netvař se.

5. Uveďte další slovesa se stejnou valenční schopností, která mají význam:

někdo způsobuje, aby někdo něco měl

někdo způsobuje, aby někdo něco neměl *sebrat*

někdo způsobuje, aby někdo měl nějakou informaci *říct*

někdo způsobuje, aby někdo něco vykonal *poručit, rozkázat*

někdo usiluje o získání informace *zjišťovat, zkoumat*

někdo způsobuje, aby se někdo/něco dostalo z místa X na místo Z *přemístit*

někdo/něco se stalo nějakým *zblednout*

někdo/něco způsobuje, aby se někdo/něco stalo nějakým *usušit*

5. Jaký GVV konstruují tato slovesa?

dívat se, mrkat, mávat, koukat, volat, mířit, čekat → Snom VF Sna_ak.